

інструмент не лише економічного тиску, але й як стимул для трансформації економічних моделей, що дозволяє зменшити залежність від окремих зовнішніх ринків.

Торговельна політика Європейського Союзу зазнає стратегічних змін у контексті посилення економічної безпеки та диверсифікації партнерів. ЄС розвиває відповідні підходи, спрямовані на забезпечення стійкості внутрішнього ринку та активне впровадження інноваційних технологій у сфері логістики і постачання. Стратегічна переорієнтація включає активну інтеграцію з країнами, що демонструють стабільність та високий рівень інституційного розвитку.

Список використаних джерел:

1. Геополітичні та геоекономічні зміни, формовані під впливом військової агресії, та оновлення місця України у світовому просторі / Наук. ред. В. Юрчишин. Київ: Центр Разумкова, 2022. 102 с.
2. Міністерство економіки України. Український експорт у 2024 році зріс на 13,4% до \$41 млрд. Юлія Свириденко. URL: <https://surl.li/vjjagk>.
3. Статистика зовнішнього сектору України (2023). URL: <https://bank.gov.ua/ua/statistic/sector-external>.

Канд. екон. наук Дон О. Д., Михайленко О. І.

Дніпровський національний університет імені Олеся Гончара (Україна)

ГЛОБАЛЬНИЙ ТРЕЙДИНГ І МІЖНАРОДНИЙ БІЗНЕС:

СУЧАСНІ ВИКЛИКИ Й ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ

Глобальний трейдинг сьогодні посідає ключову роль у світовій економіці, виступаючи основним двигуном розвитку міжнародних економічних відносин і впливаючи на темпи економічного зростання країн. В умовах сучасної глобалізації, посиленої активною цифровізацією останніх років, країни стали ще більш взаємозалежними, а кордони між національними ринками – все менш помітними. Ці процеси сприяють збільшенню масштабів міжнародної торгівлі та розвитку нових форм економічної діяльності. Міжнародна торгівля, як

складова частина міжнародного бізнесу, базується на взаємовигідному обміні товарами та послугами між країнами з використанням різних валют та міжнародних платіжних систем. Основною передумовою міжнародної торгівлі є відкритість економік країн, які прагнуть як задовольняти внутрішній попит за рахунок імпорту, так і реалізовувати власну продукцію за кордоном [1]. Сучасна міжнародна торгівля дозволяє більш ефективно використовувати наявні ресурси, оптимізувати витрати виробництва, сприяти суттєвому зростанню зайнятості та стимулювати економічний розвиток у глобальному масштабі. Набагато ширший спектр діяльності охоплює поняття «міжнародний бізнес», включаючи, крім традиційних торговельних операцій, такі форми транскордонної діяльності, як міжнародні інвестиції, створення спільних підприємств, ліцензування, франчайзинг, аутсорсинг, та інші види глобальної економічної взаємодії. Саме завдяки таким формам міжнародний бізнес сьогодні є комплексною системою взаємовідносин, що охоплює не тільки комерційні операції, але й стратегічне партнерство, технологічне співробітництво, управління міжнародними фінансовими потоками та інвестиціями [2].

Основними учасниками міжнародних ринків виступають транснаціональні корпорації (ТНК), державні інституції, міжнародні біржі, фінансові організації та глобальні торговельні платформи. Особливого значення останнім часом набула електронна комерція, яка активно розширює потенційні можливості компаній для виходу на глобальний ринок і дозволяє малим та середнім підприємствам ефективніше інтегруватися у світову економіку. Саме цифрові технології значною мірою визначають швидкість і якість здійснення міжнародних торговельних операцій, долаючи географічні та часові обмеження.

Регулювання глобального трейдингу здійснюється через діяльність міжнародних економічних організацій, таких як Світова організація торгівлі (СОТ), Міжнародний валютний фонд (МВФ) та Світовий банк. Ці структури відіграють важливу роль у формуванні загальних правил торгівлі, забезпеченні стабільності міжнародних фінансових потоків та врегулюванні торговельних суперечок між

країнами. Також суттєву роль відіграють численні торговельні угоди та інтеграційні об'єднання, такі як Європейський Союз, тристоронній договір про вільну торгівлю між Мексикою, США і Канадою (USMCA), а також нові інтеграційні проекти, як-от RCEP у Азійсько-Тихоокеанському регіоні [3]. Водночас для захисту внутрішніх ринків держави продовжують використовувати захисні інструменти, серед яких найбільш поширені мита, квоти та економічні санкції.

Втім, глобальний трейдинг також стикається із серйозними викликами та ризиками. Останніми роками геополітична напруженість стала однією з основних перешкод стабільного розвитку міжнародної торгівлі. Такі події, як торговельні конфлікти між США та Китаєм, Brexit, пандемія COVID-19 та війна в Україні, значно ускладнили міжнародні ланцюги постачання, спровокували серйозні логістичні проблеми та посилили економічну невизначеність. Крім того, постійні коливання валютних курсів та вплив кліматичних змін на доступність та стабільність сировинних ресурсів додають фінансових ризиків для бізнесу, роблячи міжнародні комерційні операції менш передбачуваними.

Водночас у міжнародному бізнесі окреслилися досить нові важливі тенденції, серед яких найбільш помітним є стрімкий розвиток цифрових технологій, штучного інтелекту та блокчейну. Згадані технології змінюють традиційні механізми фінансових розрахунків, суттєво підвищують рівень прозорості і безпеки транзакцій, спрощують процедури торгівлі, а також скорочують витрати для компаній. Іншою важливою тенденцією є значне посилення ролі країн, що розвиваються, на глобальних ринках, де вони поступово стають не просто учасниками, а ключовими гравцями світової економіки, змінюючи при цьому структуру міжнародного бізнесу та баланс сил у світі.

Загалом глобалізація відкриває численні нові можливості для сучасних компаній в складному та непередбачуваному міжнародному середовищі, однак потребує водночас достатньої гнучкості та здатності дуже швидко адаптуватися до відповідних змін. Глобальний трейдинг і міжнародний бізнес залишаються центральними темами численних наукових економічних досліджень, а також

досить перспективними напрямками розвитку професійної діяльності молодих фахівців, які прагнуть реалізувати себе у міжнародній економічній сфері.

Список використаних джерел:

1. Міжнародна економіка: в питаннях та відповідях / за ред. Ю.Г. Козака. К.: ЦУЛ, 2017. 228 с.
2. Тарасенко С.В., Петрушенко Ю.М. Міжнародний бізнес: навчальний посібник. Суми: Сумський державний університет, 2021. 222 с.
3. Чуніхіна Т., Корж М., Краснощок В. Міжнародна торгівля в умовах глобальних трансформацій. *Зовнішня торгівля: економіка, фінанси, право*. 2024. №133(2). С. 30–52. [http://dx.doi.org/10.31617/3.2024\(133\)02](http://dx.doi.org/10.31617/3.2024(133)02).

Канд. екон. наук Дон О. Д., Назралієв П. Г.

Дніпровський національний університет імені Олеся Гончара (Україна)

МІЖНАРОДНА САНКЦІЙНА ПОЛІТИКА

Теоретичні основи міжнародної санкційної політики ґрунтуються на концепції державного примусу з метою впливу на політичну поведінку країн або суб'єктів, які порушують встановлені міжнародні норми та зобов'язання. Такі санкції розглядаються як інструмент зовнішньої політики, який застосовується для зміни поведінки, послаблення економічних можливостей агресора або стимулювання переговорного процесу. Правова база санкцій формується на основі резолюцій міжнародних організацій, міжнародних договорів та національного законодавства країн-ініціаторів, що дозволяє легітимізувати застосування санкцій у відповідь на порушення міжнародного права [1].

Основні види санкцій охоплюють торговельні, фінансові, технологічні та персональні заходи. Торговельні санкції передбачають обмеження або повну заборону імпорту й експорту певних товарів, що має на меті порушити економічні ланцюги та зменшити доходи країн-адресатів, причому статистика показує, що обсяг торговельних операцій між країнами, що застосовують санкції, і їхніми партнерами, може знижуватись на 15–20% у кризові періоди